

اپروچ به واکسیناسیون بیمار خانم ۵۷ ساله مبتلا به دیابت در درمانگاه پزشکی خانواده

ارائه دهنده: آرین بنای شاهانی، اینترن پزشکی خانواده دانشگاه علوم
پزشکی تهران

استاد راهنما: خانم دکتر عبادتی، عضو هیئت علمی گروه پزشکی
خانواده دانشگاه علوم پزشکی تهران

CHIEF COMPLAINT

مراجعه برای مراقبت‌های دیابتی و تجدید نسخه دارویی

HISTORY OF PRESENT ILLNESS

- بیمار خانم 57 ساله است با سابقه دیابت از 5 سال قبل که جهت مراقبت‌های دیابت و تجدید نسخه داروها مراجعه کرده است.
- داروها را منظم مصرف می‌کند
- شکایت خاصی ندارد

PAST MEDICAL HISTORY

- سابقه دیابت از 5 سال قبل
- آپاندکتومی 20 سال قبل
- سابقه واکسیناسیون:
- واکسن‌های دوران کودکی
- واکسن کووید
- سوابق بارداری:
- 3 نوبت بارداری که در طول آن‌ها مشکلی نداشته است
- آخرین بارداری در 37 سالگی

DRUG HISTORY

Medication	Dose & Frequency
Metformin	500 mg,TDS
Empagliflozin	10 mg, daily
Atorvastatin	40 mg, daily

SOCIAL AND HABITUAL HISTORY

- شغل: خانه دار
- مصرف قلیان در حدود هفته ای یک بار دارد
- مصرف سیگار، الکل و مواد مخدر را ذکر نمی کند

ALLERGIC HISTORY

- سابقه حساسیت به دارو یا غذای خاصی را ذکر نمی‌کند

FAMILY HISTORY

- سابقه دیابت نوع 2 در مادر
- دارای 3 فرزند که همگی سالم هستند

PHYSICAL EXAM

- خانم میانسال هوشیار و اورینته است که به سوالات پاسخ می دهد. ill نیست.
- BP: 130/70, Height: 163, Weight: 76, BMI: 28.6
- سمع ریه: صداهای ریوی قرینه و بدون صدای اضافی سمع شد
- معاینه شکم: نرم، بدون دیستانسیون، تندرئس، و گاردینگ
- نبض انتهای اندام ها پر و قرینه لمس شد
- ضایعات پوستی مشاهده نشد.
- ملحتمه pale نیست، اسکلرا ایکتریک نیست.
- سمع قلب: S1 و S2 سمع شد بدون سوفل

LAB DATA

Lab Test	Result
FBS	145
HbA1c	7.1
LDL	76
HDL	43
TG	103
Cr	0.8

واکسن‌ها؟

AMERICAN DIABETES ASSOCIATION AND UPTODATE

ADA/UPTODATE RECOMMENDATIONS

- **COVID-19**
 - Current initial vaccinations and boosters for people 6 months and older
- **Influenza Vaccine**
 - For all individuals aged 6 months or older
 - Inactive or recombinant influenza vaccination
 - Cautioned against the live attenuated influenza vaccine (nasal spray)
 - High-dose vaccine in individuals 65 years or older (Uptodate)
- **Hepatitis B**
 - Unvaccinated adults with diabetes <60 years
 - Individualized approach for adults aged >60 years

ADA/UPTODATE RECOMMENDATIONS

- **Pneumococcal Pneumonia**
 - Pneumococcal Conjugate Vaccine (PCV): PCV13, PCV 15, PCV 20
 - At risk of meningitis: one dose of PCV 15 or PCV 20
 - Else: one dose of PCV 15 or PCV 20 if previously haven't received one
- **Pneumovax (PPSV23)**
 - One dose for those who previously received PCV 13 or PCV 15
 - PPSV23 not indicated after PCV20
 - Adults who received only PPSV23 may receive PCV15 or PCV20 1 year after their last dose

ADA/UPTODATE RECOMMENDATIONS

- **RSV**
 - All adults with diabetes who are 60 (50?) years or older
- **Tetanus, diphtheria, pertussis (Tdap)**
 - Booster every 10 years for all adults
 - An extra dose in pregnancy
- **Zoster**
 - Two dose Shingrix (recombinant zoster vaccine), in adults 50 years or older, even if previously vaccinated
- **HPV vaccine (Uptodate)**
 - In individuals with diabetes 26 years or younger

توصیه های دستورالعمل کشوری واکسیناسیون

جدول 19- برنامه واکسیناسیون در افراد بزرگسال (سن 19 سال و بالاتر)

گروه سنی		۱۹-۲۶ سال		۲۷-۵۹ سال		۶۰-۶۴ سال		۶۵ سال و بالاتر	
واکسن									
آنفلوآنزا		یک دز سالیانه							
Td		یک دز هر ده سال یک بار							
MMR		یک تا دو دز (بر اساس شرایط فرد)							
هپاتیت ب		سه دز							
پنوموکوک کنژوگه		یک دز		یک دز					
پنوموکوک پلی ساکارییدی PPSV23		یک دز یا بیشتر (متناسب با شرایط فرد)		یک دز					
مننگوکوک کنژوگه		با توجه به نوع واکسن							
هپاتیت A		دو دز							

☐ توصیه به بزرگسالان سالم در صورت دسترسی

☐ توصیه به بزرگسالان در گروه پرخطر در صورت دسترسی

جدول 17- گروه های پرخطر نیازمند تزریق واکسن پنوموکوک

گروه سنی	- گروه سنی زیر ۵ سال - گروه سنی ۶۵ سال و بالاتر
افراد فاقد نقص سیستم ایمنی	- بیماری مزمن قلبی (خصوصا نارسایی قلبی و بیماری های سیانوتیک بدو تولد، به جز بیمارانی که صرفا دچار پرفشاری خون هستند) - بیماری مزمن ریوی (مانند بیماران مبتلا به آسم که تحت درمان طولانی مدت و با دز بالای کورتیکواستروئید خوراکی هستند) - بیماری مزمن کبدی - بیماری مزمن کلیوی (به جز سندرم نفروتیک و دیالیز که دچار نقص ایمنی ثانویه هستند) - دیابت قندی - نشت مایع مغزی نخاعی (CSF leak) مثلا به دنبال ضربه یا شکستگی قاعده جمجمه - کاشت حلزون گوش - کودکان زیر ۵ سال و سالمندان بالای ۶۵ سال
افراد دارای نقایص سیستم ایمنی	- نقایص بدو تولد سیستم ایمنی (اختلال سلول های B و T، کمپلمان و نقایص فاگوسیتی) - نقایص ایمنی اکتسابی مثل HIV - نارسایی مزمن کلیه، سندرم نفروتیک و دیالیز - بیماران تحت درمان با داروهای مهار کننده سیستم ایمنی و رادیوتراپی شامل بیماری های بدخیم، لوسمی، لنفوم، بیماری هوجکین یا بیماران دریافت کننده پیوند اعضا و پیوند سلول های بنیادی خون ساز - افراد دارای نقص آناتومیک یا عملکردی طحال (مانند بیماران طحال برداری شده، کم خونی داسی شکل و سایر اختلالات هموگلوبین)

توصیه های دستورالعمل کشوری واکسیناسیون در افراد مبتلا به دیابت

- واکسن پنوموکوک:
- انواع واکسن های کونژوگه: 10 ظرفیتی (PCV10, Pneumosil)، 13 ظرفیتی (PCV13)، 15 ظرفیتی (PCV15)، و 20 ظرفیتی (PCV20)
- واکسن پلی ساکاریدی 23 ظرفیتی (PPSV23)
- واکسن پنوموسیل تا سن ۲۴ ماهگی دارای مجوز مصرف است در نتیجه در صورت واکسیناسیون توصیه به استفاده از سایر واکسن های موجود می شود
- در افراد ۶۵ سال به بالا و سالم، ابتدا یک دز واکسن کثروگه و سپس یک سال بعد، یک دز واکسن پلی ساکاریدی ۲۳ ظرفیتی تزریق می شود
- در بزرگسالان گروه پرخطر، این فاصله حداقل ۸ هفته است

توصیه های دستورالعمل کشوری واکسیناسیون در افراد مبتلا به دیابت

- واکسن آنفولانزا:
- یک دوز سالیانه
- واکسن ویروس غیرزنده (3 ظرفیتی و 4 ظرفیتی یا فلوگارد) بر اساس آخرین سوش های غالب در کشور
- تزریق داخل عضلانی یا زیر جلدی عمیق
- توصیه به تزریق در اواخر شهریور تا اواسط مهرماه
- تزریق در گروه های پرخطر در طول فصول شیوع آنفولانزا
- موارد احتیاط شامل سندرم گیلن باره در طی 6 هفته پس از دوز قبلی و آنافیلاکسی به تخم مرغ
- واکسن فلوگارد در افراد باردار و یا زیر 18 سال توصیه نمی شود

توصیه های دستورالعمل کشوری واکسیناسیون در افراد مبتلا به دیابت

- واکسن **Td**:
- یک دوز دوگانه بزرگسالان (Tetanus, Reduced Diphteria) هر 10 سال یک بار
- تزریق داخل عضلانی و عمیق
- در صورت تزریق داخل جلدی یا زیر جلدی احتمال تحریک موضعی، تشکیل گرانولوم، نکروز بافتی و آبسه استریل وجود دارد

سطوح پیشگیری

سطوح پیشگیری

Primordial Prevention

Primary Prevention

Secondary Prevention

Tertiary Prevention

Quaternary Prevention

PRIMORDIAL PREVENTION

- گسترش سیاست‌گذاری‌های سلامت مربوط به واکسیناسیون در بزرگسالان و گروه‌های پرخطر

PRIMARY PREVENTION

- پیشگیری از بروز بیماری‌های واگیر مانند آنفلوانزا، پنومونی، دیفتری و کزاز

SECONDARY PREVENTION

- تشخیص دیابت و واکسیناسیون به موقع جهت پیشگیری از عوارض بیماری‌های عفونی در دیابت مانند:
- ابتلا به بیماری شدید
- بستری در بیمارستان
- مرگ و میر

TERTIARY PREVENTION

- پیشگیری از پیشرفت عوارض دیابت (نارسایی کلیه، بیماری قلبی عروقی، نوروپاتی) از طریق:
- پیشگیری از بستری در بیمارستان و عوارض بستری طولانی مدت

QUATERNARY PREVENTION

- واکسیناسیون بر اساس گایدلاین‌های مبتنی بر شواهد
- توجه به موارد منع مصرف یا احتیاط در مصرف واکسن

نقش پزشک خانواده؟